Tomaszów Lubelski

plan miasta, skala 1:10 000, skala Centrum 1:6 500

Wydano na zlecenie:
Tomaszowskie Towarzystwo Regionalne im. dra Janusza Petera,
ul. Zamojska 2/2, 22-600 Tomaszów Lubelski
korekta, współpraca redakcyjna Jarosław Antoszewski, zdjęcia Piotr Łoza

Prawa autorskie: PiW OstojA Kopiowanie, przetwarzanie - zabronione

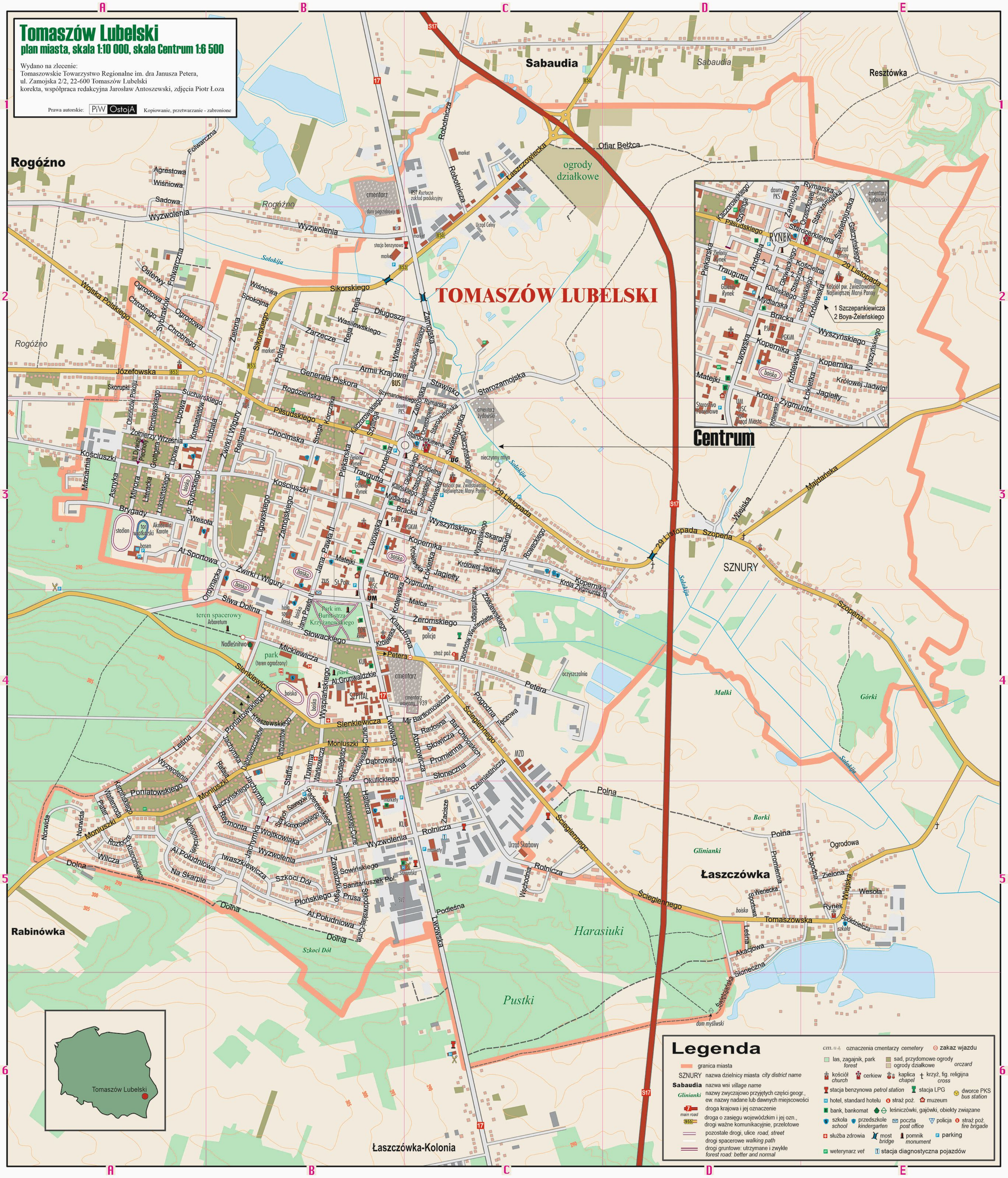

Legenda

- granica miasta
- SZNURY — nazwa dzielnicy miasta *city district name*
- Sabaudia — nazwa wsi *village name*
- Glinianki — nazwy zwyczajowo przyjętych części geogr., ew. nazwy nadane lub dawnych miejscowości
- 7 *main road* — droga krajowa i jej oznaczenie
- 955 — droga o zasięgu wojewódzkim i jej ozn., drogi ważne komunikacyjnie, przelotowe
- pozostałe drogi, ulice *road, street*
- drogi spacerowe *walking path*
- drogi gruntowe: utrzymane i zwykłe *forest road: better and normal*
- cm. — oznaczenia cmentarzy *cemetery*
- las, zagajnik, park *forest*
- sad, przydomowe ogrody; ogrody działkowe *orczard*
- kościół *church*
- cerkiew
- kaplica *chapel*
- krzyż, fig. religijna *cross*
- stacja benzynowa *petrol station*
- stacja LPG
- dworce PKS *bus station*
- hotel, standard hotelu
- straż poż.
- muzeum
- bank, bankomat
- leśniczówki, gajówki, obiekty związane
- szkoła *school*
- przedszkole *kindergarten*
- poczta *post office*
- policja
- straż poż. *fire brigade*
- służba zdrowia
- most *bridge*
- pomnik *monument*
- parking
- weterynarz *vet*
- stacja diagnostyczna pojazdów
- zakaz wjazdu

Urząd Miasta Tomaszów Lubelski

ul. Lwowska 57
22-600 Tomaszów Lubelski
tel. 84 664 3740
e-mail:
umtomaszow@tomaszow-lubelski.pl

www.tomaszow-lubelski.pl

Spacer po mieście

Zwiedzanie warto zacząć od najcenniejszego zabytku miasta, jakim jest **kościół pw. Zwiastowania NMP**. Ta modrzewiowa świątynia została wybudowana w stylu barokowym z fundacji ordynata Tomasza Zamoyskiego w roku 1627. Manierystyczny ołtarz główny z cudownym obrazem MB Szkaplerznej (Tomaszowskiej) pochodzi z XVII wieku. Barokowa belka tęczowa z grupą ukrzyżowania z I poł. XVII w. i ambona stanowią cenne wyposażenie kościoła. Ponadto warto zwrócić uwagę na kamienną chrzcielnicę oraz rokokowe stalle i konfesjonały.

W centrum miasta znajduje się również **cerkiew pw. Świętego Mikołaja Cudotwórcy**. Posiada unikatową wewnętrzną polichromię z wizerunkami świętych, ciekawą bryłę architektoniczną, odrestaurowany ikonostas oraz specyficzny dla prawosławia klimat. Budynek zaprojektowano w stylu neorosyjsko-bizantyjskim. W świątyni znajduje się ponad czterystoletnia ikona Bogurodzicy. Nieopodal cerkwi stoi drewniana **„Czajnia"**, która pełniła rolę herbaciarni. Wzniesiono ją z okrągłych bali na wzór domów w północnej Rosji. Okazją do jej budowy stała się koronacja cara Mikołaja II.

Po drugiej stronie ulicy stoi **ławeczka dra Janusza Petera**. Pomnik ma kształt leżanki, jakie można spotkać w wielu gabinetach lekarskich. Ławeczka–leżanka powstała w 2014 i jest dziełem poznańskiego artysty Roberta Sobocińskiego, twórcy między innymi pomnika Józefa Piłsudskiego w Kutnie. Mieszkańcy twierdzą, że ławeczka leczy. Wystarczy na niej przysiąść i dotknąć stetoskopu.

Z Rynku w stronę Lwowa prowadzi najdłuższa ulica miasta, przy której znajduje się sporo zabytkowych budynków. Po prawej stronie ulicy stoi **kościół pw. Najświętszego Serca Jezusa** z 1935–49 r. z amboną w kształcie łodzi z Uhnowa i obrazem Madonny z Dzieciątkiem z XVIII w.

Naprzeciwko, na skwerze, na wysokim cokole mieszkańcy, aby chronić się przed zarazami, postawili w 1782 r. **figurę św. Tekli**, a obok **pomnik poświęcony żołnierzom kampanii wrześniowej** 1939 roku. W dawnym więzieniu UB – miejscu kaźni zwanym „Smoczą Jamą" znajduje się **Izba Pamięci Terroru Komunistycznego**. Przetrzymywano tu i mordowano głównie żołnierzy AK i BCh. Po drugiej stronie ulicy obok Urzędu Miasta znajduje się budynek o ciekawej bryle architektonicznej zwany **„Cybulówką"**. Został wzniesiony w latach 1928-29 przez ówczesnego lekarza powiatowego dra Stefana Cybulskiego. W latach 1944–1956 siedzibę swoją miał tu Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, tuż obok znajdują się dwa budynki z okresu międzywojennego: **dawnego sejmiku** z salą reprezentacyjną im. Tomasza Zamoyskiego oraz **sądu**.

Warto wspomnieć, że Tomaszów Lubelski i jego okolice były miejscem intensywnych działań wojennych w czasie II Wojny Światowej, szczególnie w kampanii wrześniowej. Przy ulicy Lwowskiej znajduje się **cmentarz z kwaterą żołnierzy polskich**, którzy zginęli we wrześniu 1939 r. z **nagrobkiem gen. Tadeusza Piskora** – dowódcy połączonych armii „Kraków" i „Lublin". Jego ostatnim życzeniem było spocząć wśród swoich żołnierzy, co stało się w 1990 roku po sprowadzeniu prochów dowódcy z Anglii. Miasto upamiętnia wspomniane bitwy organizując w trzecią niedzielę września rekonstrukcję historyczną poświęconą im.

W zachodniej części miasta znajdują się tereny rekreacyjne. Stanowi je zrewitalizowany Park Miejski z amfiteatrem. Tuż obok znajdują się tereny OSiR „Tomasovia" z nowoczesną Krytą Pływalnią, torami do jazdy na rolkach i wrotkach oraz *Siwa Dolina* – rekreacyjny teren z wytyczonymi trasami do biegania i spacerów, a zimą wykorzystywany przez narciarzy biegowych.

Spis ulic

Aborowicza „Azji" C4
Aleja Grunwaldzkie B4
Aleja Południowa A-B5
Aleja Sportowa A-B/3
Andersa Generała B3, Centrum
Armii Krajowej B-C/2
Asnyka A3
Baczyńskiego B5
Bartłomowicza "Grzmota" B-C/4
Batalionów Chłopskich C4
Boya-Żeleńskiego B-C/3 Centrum
Bracka B-C/3, Centrum
Broniewskiego A/2-3
Brygady A3
Chocimska B3, Centrum
Chrobrego A2
Dąbrowskiej B4
Dąbrowszczaków B4
Długosza B-C/2
Dolna A-B/5
Dywizji III Piechoty A3
Hallera Generała B5
Hubala A-B, 2-3
Gałczyńskiego C3
Głowackiego C3
Grottgera A3
Iwaszkiewicza B5
Jachymka Zenona
„Wiktora" B/4-5
Jagiełły C3
Jana Pawła II B/3-4
Józefowska A2
Kaczorowskiego B3 Centrum
Kaczyńskiego C4
Karpińskiego A5
Kilińskiego B-C/3, Centrum
Klasztorna B3-4
Kombatantów A/2-3
Komorowskiego-Bora B5
Konopnickiej A5
Kopernika B-C3, Centrum
Korczaka B3
Kościelna C3
Kościuszki A-B/3 Centrum
Kraszewskiego B4
Króla Zygmunta
B-C/3-4, Centrum
Królewska C3
Królowej Jadwigi C3
Kusocińskiego A5
Legionów Polskich B3
Leśna A-B/4
Ligowskiego B3
Lipowa A/2-3
Listopada-29 B-C/3, Centrum
Literacka A3
Lwowska B-C/3-4-5 Centrum
Łaszczowiecka C,1-2
Łokietka C3
Łukasińskiego A3
Majdańska D-E/3
Majora Hubala A-B/2-3
Malca Ignacego B-C/4
Matejki B3, Centrum
Maziarnia A3
Mickiewicza B4
Minora Jana A3
Moniuszki A-B/4-5
Mydlarska B-C/3 Centrum
Na Skarpie A-B/5
Niepodległości B4
Norwida A5
Obrońców Pokoju A/2-3
Obrońców Westerplatte C4
Ofiar Bełżca C-D/1
Ogrodowa A2
Okulickiego Generała B/4-5
Ordynacka A-B/3-4
Orzeszkowej Centrum
Paderewskiego B5
Partyzantów B4
Petera Janusza doktora B-C/4
Piekarska B3, Centrum
Piłsudskiego A-B/2-3 Centrum
Piskora Generała B2
Plater A5
Płońskiego Henryka B5
Podleśna C5
Pogodna C4
Polna B2
Poniatowskiego B4
Promienna C4
Prusa B5
Radosna C4
Rataja B4
Reja B2
Rejtana B3
Reymonta B5
Robotnicza C1
Rogóźieńska B-C/2-3
Rolnicza C5
Roweckiego-Grota C3
Roztocze A5
Rybickiego Doktora Józefa A3
Rymarska C3 Centrum
Rynek Centrum
Rynek Solny Centrum
Rzemieślnicza C/4-5
Sanitariuszek Polskich B5
Sienkiewicza B4
Sikorskiego B2
Siwa Dolina B4
Skargi C3
Skłodowskiej-Curie B5
Skorupki Ignacego Księdza A2
Słoneczna C/4-5
Słowackiego B4
Słowicza C4
Sobieskiego Jana III C3
Sowińskiego B5
Spokojna B2
Staffa B/4-5
Starocerkiewna C3 Centrum
Starozamojska B-C/2-3 Centrum
Staszica C3
Stawisko C2
Struga B3
Sucharskiego A-B/2-3
Sybiraków A2
Szarych Szeregów B5
Szczepankiewicza Wilhelma
„Drugaka" C3 Centrum
Szkoci Dół B5
Szopena D-E/3-4
Szylinga Centrum
Szymanowskiego B-C/2-3
Ściegiennego C-D/4-5
Świętojurska C3 Centrum
Tęczowa C4
Traugutta B3, Centrum
Tuwima B4
Wallenroda A5
Wańkowicza B4
Wasilewskiego Edmunda B2
Wesoła A-B/3
Wilcza A5
Wiejska D3
Wiśniowa B2
Witosa B2
Wojska Polskiego A2
Wojtkowiaka Antoniego B5
Wschodnia C5
Wyspiańskiego B4
Wyszyńskiego C3
Wyzwolenia A-B-C/5
Zacisze C5
Zamojska C/2-3
Zamojskiego Tomasza B3
Zarzecze B2
Zawadzkiego B5
Zielona B2
Żeromskiego B-C/4
Żołnierzy Września A3
Żółkiewskiego C4
Żwirki i Wigury B/2-3-4

Tomaszów Lubelski

okolica z zawartą gminą, skala 1:50 000

Wydano na zlecenie:
Tomaszowskie Towarzystwo Regionalne im. dra Janusza Petera,
ul. Zamojska 2/2, 22-600 Tomaszów Lubelski
korekta, współpraca redakcyjna Jarosław Antoszewski, zdjęcia Piotr Łoza

Prawa autorskie: PiW OstojA Kopiowanie, przetwarzanie - zabronione

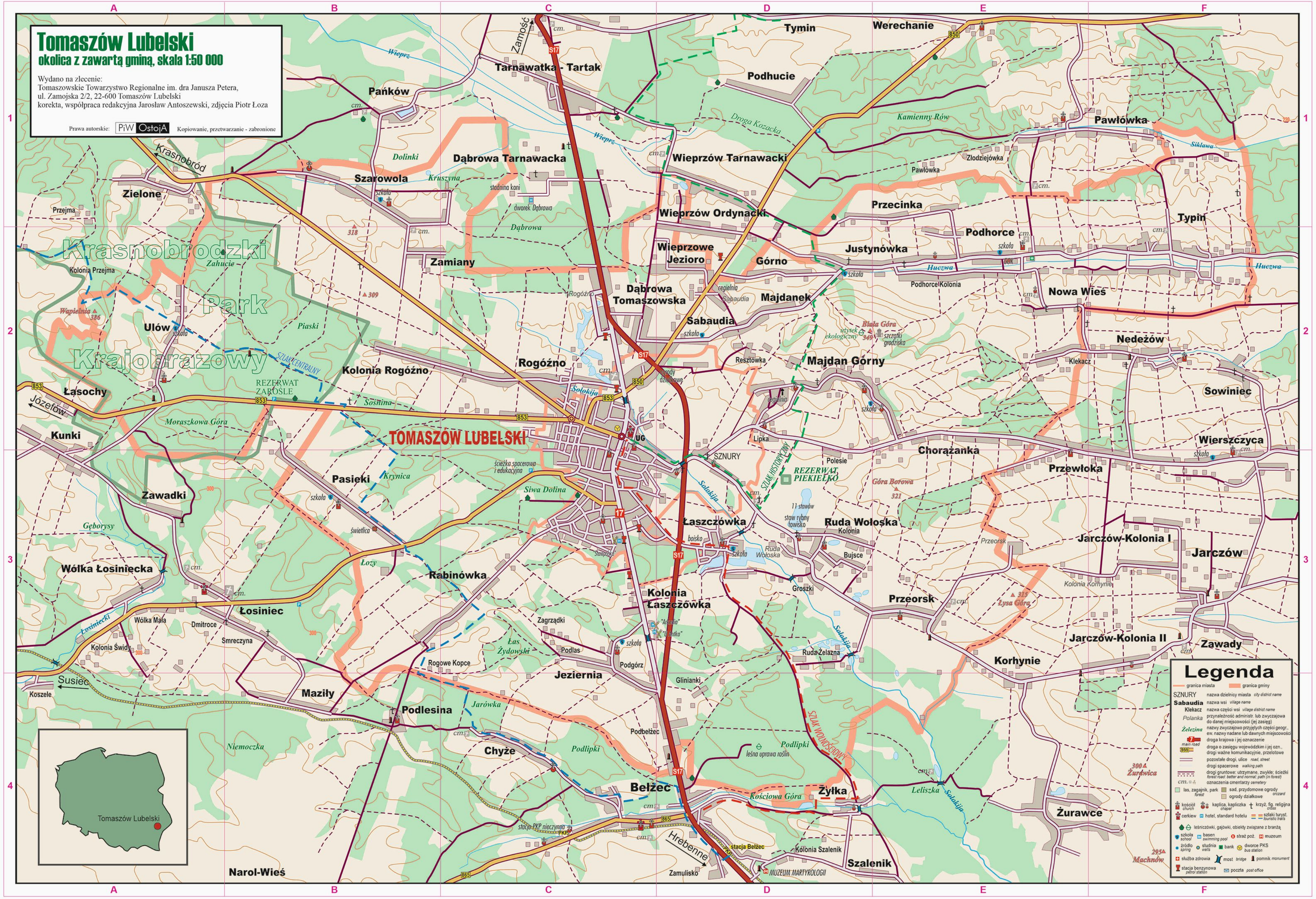

Serce Roztocza

Tomaszów Lubelski to największe miasto Roztocza, które znajduje się 15 km od Krasnobrodu i Susca, 30 km od Zamościa, Zwierzyńca i Horyńca Zdrój i 25 km od granicy w Hrebennem. Kraina wokół Tomaszowa Lubelskiego to wymarzony teren dla różnych form aktywnej turystyki. Od wycieczek pieszych i rowerowych po spływy kajakowe po Wieprzu i Tanwi. Tędy biegnie słynna już trasa *Green Velo*, tu znajduje się wiele stadnin koni, takich jak stadnina obok Dworku *Dąbrowa* w Dąbrowie Tomaszowskiej. Słowem każdy znajdzie coś dla siebie. Jedni ciszę i spokój, inni aktywny wypoczynek i kontakt z naturą, jeszcze inni sposobność na podróż śladami wielokulturowej historii. Koniecznie należy przyjechać do serca Roztocza – Tomaszowa Lubelskiego, i spędzić tu nieco czasu.

Walory przyrodnicze

Roztocze to transgraniczna kraina ciągnąca się od Kraśnika aż po Lwów. To jakby piękny grzebień wystający ponad okoliczne krainy, poprzecinany rzeczkami i strumieniami wpadającymi do Wieprza lub Sanu, rozgraniczający zlewiska Morza Bałtyckiego i Czarnego. Można tu znaleźć ponad siedemdziesiąt źródeł wody. Wiele z nich zostało uznanych za lecznicze, a niejednokrotnie za cudowne. Wystarczy wymienić źródła w Nowinach Horynieckich, Siedliskach, Krasnobrodzie, czy Radecznicy. Warto podkreślić, że funkcjonują tu dwa uzdrowiska: w Horyńcu-Zdroju i Krasnobrodzie, słynące z wód siarczkowych i najlepszych borowin w Europie.

Kolejnym bogactwem tej krainy są olbrzymie kompleksy leśne sosnowo-jodłowe wydzielające mnóstwo olejków eterycznych tworząc unikatowy mikroklimat. Lasy roztoczańskie łączą się z lasami Puszczy Solskiej, a te z kolei z lasami janowskimi i lasami świętokrzyskimi. Wartość tych terenów jest powszechnie ceniona. Zlokalizowane są tu Roztoczański Park Narodowy, cztery parki krajobrazowe. A w samym Tomaszowie utworzono Transgraniczny Obszar Biosfery UNESCO.

Atrakcje turystyczne

Tutejsza przyroda obfituje w rozmaite atrakcje turystyczne, takie jak aleja skamieniałych drzew w Siedliskach stanowiąca ewenement na skalę światową (pisał już o niej słynny Jan Długosz w swych „Kronikach"), pomnikowe lipy, kaskada wodospadów na rzekach Tanew, Jeleń i Sopot uznana za jeden z siedmiu cudów przyrody Polskiej Rzeczpospolitej czy rezerwat geologiczny *Piekiełko* nieopodal Tomaszowa Lubelskiego. Ponadto na Roztoczu można znaleźć wspaniałe i unikatowe zabytki architektury sakralnej stanowiące świadectwa wielowiekowego przenikania się tu wielkich kultur i religii. Wśród nich można wymienić barokową bazylikę drewnianą pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny i cerkiew w Tomaszowie Lubelskim, synagogi w Józefowie i Szczebrzeszynie czy szesnastowieczną cerkiew w Radruż wpisaną na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO. Odrębny rozdział turystyczny opowieści o Roztoczu można napisać zwiedzając pozostałości Linii Mołotowa – sieci umocnień i bunkrów zbudowanych w latach 1939-40 przez Związek Radziecki.

Smaki kresów

Opowiadając o Roztoczu nie możemy zapominać o tradycyjnej kuchni. To bardzo ważny element tutejszej tradycji i kultury. Z tego powodu lokalni przedsiębiorcy stworzyli Stowarzyszenie *Koszyk Roztoczański*, który skupia lokalnych producentów tradycyjnej i ekologicznej żywności. Celem stowarzyszenia jest promowanie kresowych smaków i tradycyjnych produktów. W tym smakowitym koszyku jest miejsce dla regionalnych wędlin i serów, pierogów, krokietów, karpia wędzonego, tradycyjnie tłoczonych olejów, przetworów z runa leśnego, miodów roztoczańskich, kasz i mąk. Klucz wyboru jest jeden: wszystkie produkty powstają tu na Roztoczu z tradycyjnych receptur. Smacznego!

Warto zobaczyć

Atrakcje turystyczne w Gminie:
- pomnik przyrody "Wapielnia" k. Ulowa
- *Biała Góra* k. Justynówki (użytek ekologiczny)
- rezerwat ekologiczny "Piekiełko" k. Łaszczówki
- rezerwat leśny "Zarośle" k. Ulowa

Zabytki na terenie Gminy:
- neobarokowy kościół z 1926 roku w Podhorcach
- kaplica św. Jacka z 1810 roku oraz kapliczka św. Jana Niepomucena z ok. 1900 roku w Majdanie Górnym
- cegielnia z 1910 roku w Sabaudii

SKALE MIASTA
1 : 10 000 i 1 : 6 500

SKALA OKOLICY
1:50 000

ISBN 978-83-61783-68-8

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie"
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Zadanie pn. Wydanie mapy turystycznej „Tomaszów Lubelski i okolice", realizowane przez
Tomaszowskie Towarzystwo Regionalne im. dra Janusza Petera, współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej
w ramach Poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność".
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Projekt dofinansowany za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Roztocze Tomaszowskie".
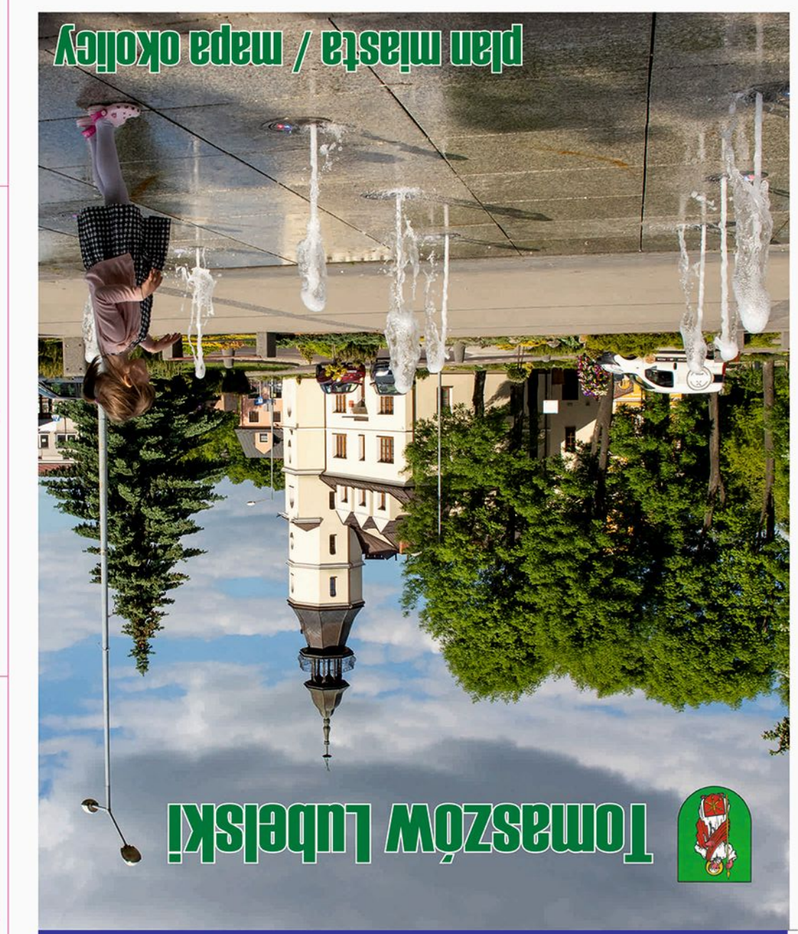
PiW OstojA Kraków 2022